

Список використаної літератури

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Назва з екрана.
2. Звіти та публікації: Річний звіт за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Антимонопольний комітет України – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=133712&schema=main>. – Назва з екрана.
3. Аналітична записка «Щодо напрямів удосконалення конкурентної політики в Україні» [Електронний ресурс]. – Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1640>. – Назва з екрана.

К. Ю. Подирак

студ. IV курсу

спеціальність «Економічна теорія»

Науковий керівник: к.е.н., доц. І. А. Ломачинська

УДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах без існування й сталого розвитку кредитування неможливо стабільне відновлення зростання національної економіки України. Значна роль у цьому належить банківським установам, які є основними інститутами, що забезпечують рух кредитних ресурсів, будучи посередниками між тими, хто має тимчасово вільні грошові кошти, і тими, хто потребує позики для забезпечення господарської діяльності.

Дані НБУ свідчать, що обсяг наданих кредитів комерційними банками протягом останніх років нестабільний (табл. 1). Хоча номінальний обсяг кредитів зростає, рівень проникнення кредитів в економіку (кредити до ВВП) зменшується.

З одного боку, це пов'язано з існуючою політичною та соціально-економічною нестабільністю та невизначеністю в Україні, в результаті чого знижується фінансова стійкість і платоспроможність банківської системи, а, з іншого, є результатом відсутності ефективного кредитного процесу в банківських установах. Зокрема, глибина і наслідки кризи банківського сектору України в 2009 р. обумовлені не лише світовою фінансово-економічною кризою, а й тим, що в умовах стрімкого зростання кредитування банківськими установами суб'єктів господарювання і фізичних осіб в 2006-2008 рр. не сформувався ефективний кредитний процес.

**Об'єм та структура кредитного портфеля
комерційних банків України за 2012-2017 рр.**

Показники	Роки					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кредити суб'єктам господарювання, млрд. грн.	519	540	639	863	847	870
Кредити фізичним особам, млрд. грн.	127	139	152	178	157	171
Кредити суб'єктам господарювання до ВВП, %	43,4	47,7	51,7	41,8	35,5	29,7
Кредити фізичним особам до ВВП, %	12,6	12,4	13,1	8,8	6,6	5,8

Джерело: складено автором за даними [1].

В. Сидоренко визначає кредитний процес як «бізнес-процес, що включає формування кредитних ресурсів, ініціювання й складання кредитних заявок, ідентифікацію позичальників, кредитне ухвалення, адміністрування кредиту (лімітування, зберігання документації, виплату коштів, звітування про порушення), рух кредитного потоку, управління кредитним ризиком» [2, с. 178].

Враховуючи, що сьогодні існує гостра необхідність зниження кредитних ризиків і стимулювання кредитного процесу, актуальним є удосконалення механізму кредитного забезпечення комерційними банками юридичних та фізичних осіб на основі розробки та деталізації етапів кредитного процесу з максимальним урахуванням потреби клієнтів та захисту банків від втрат.

Отже, враховуючи результати авторських [2-4] та власних досліджень з цього питання, вважаємо необхідним забезпечити модернізацію кредитного процесу за наступними напрямками:

- кредитування потреби господарюючих суб'єктів, галузей, регіонів, населення, держави має сприяти розширеному відтворенню, зростанню добробуту населення;

- банківські установи, враховуючи, що кредитування – це один із основних напрямів їх діяльності, мають впроваджувати стратегічний підхід щодо формування конкурентних переваг на ринку депозитів та кредитів;

- кредити мають бути доступні для різних категорій позичальників;

- трансформація кредитного процесу має відповідати сучасним тенденціям розвитку клієнтських потреб, сучасним інформаційним технологіям, й призводити до розвитку конкурентного середовища на кредитному ринку;
- зниження ризиків для всіх суб'єктів кредитної угоди, зокрема як заходами безпосередньо банківської установи, так і Національного банку України;
- зменшення витрат, зокрема транзакційних, на бізнес-процеси, пов'язані із організацією і реалізацією кредитування, втрата, пов'язаних із людським фактором;
- підвищення якості та впровадження сучасних принципів, методів кредит-менеджменту банківськими установами, суб'єктами господарювання;
- підвищення якості управління персоналом банківських установ, зокрема щодо їх професіоналізму, відповідальності;
- удосконалення методичного забезпечення кредитного процесу, як самими банківськими установами, так і Національним банком.

Вибір конкретних підходів до модернізації кредитного процесу, прийнятних для тієї чи іншої банківської установи, має бути обумовлено станом і можливостями, а також політикою щодо стратегічного розвитку. Підводячи підсумок можна сказати, що стимулювання кредитних процесів повинно ґрунтуватися на поліпшенні кредитного клімату в країні, використанні більш суворих критеріїв і стандартів кредитування, підвищення фінансової грамотності суб'єктів господарювання і населення.

Список використаної літератури

1. Огляд банківського сектору України [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт Національного банку України – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=64628171>. – Назва з екрана.
2. Сидоренко В. Передумови, детермінанти і складові оптимізації кредитного процесу в банківській сфері [Текст] / В. Сидоренко // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2010. – № 2 (8). – С.175 –181.
3. Махова О. Проблеми оптимізації кредитного процесу у взаємовідносинах комерційних банків з підприємствами [Текст] / О. Махова // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2011. – №4 – С. 53-60.
4. Ломачинська І. Забезпечення кредитоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання в сучасних умовах розвитку національної економіки. [Текст] / І. Ломачинська, І. Давидович // Вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – № 6, частина 5. – С. 12-15.
5. Куліш Г. П. Управління кредитним портфелем банку. [Текст] / Г. П. Куліш, М. А. Кот. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №18. – С. 463-467.